

Leer-werkdagen Berne Geloofsdagen Studiedagen 2009-2010

Werkgroep voor Liturgie Heeswijk - Abdij van Berne

Geloven staat nooit stil. De manier waarop wij met ons geloof bezig zijn, ontwikkelt zich door de jaren heen. En ook omgekeerd: het geloof dat wij hebben ontvangen, werpt een licht op onze levensloop. Geloof, liturgie en leven – dat zijn de kernwoorden in het aanbod van de Werkgroep voor Liturgie Heeswijk. Met de leer-werkdagen willen wij mensen helpen liturgie actueel te houden, liturgie zó te vieren dat mensen-van-nu erdoor geraakt worden. Met de Berne Geloofsdagen willen wij in gesprek gaan over de relatie tussen geloof en leven.

In deze folder presenteren wij ons aanbod voor 2009-2010. Wij nodigen u van harte uit in de Abdij van Berne om deel te nemen aan een van de leer-werkdagen, de Berne Geloofsdagen of aan een van de studiedagen.

*Joost Jansen o.praem., Liesbeth Dercksen o.praem., Felicia Dekkers,
Martin Hoondert, Frank van Roermund o.praem. en Leonie van Straaten.*

Leer-werkdagen

Het Evangelie volgens Lucas

Zaterdag 31 oktober 2009,
10.00u – 12.00u (*alleen de ochtend!*)

In het nieuwe liturgisch jaar (het c-jaar), vanaf eind november 2009, lezen we de evangelist Lucas. Joost Jansen, norbertijn van de Abdij van Berne en ervaren begeleider van Bijbelse leerhuizen, leidt ons deze ochtend door het Lucasevangelie heen. Wat heeft Lucas ons te vertellen? Voor wie heeft Lucas zijn evangelie geschreven, wat is eigen aan zijn tekst? Hoe komen we Lucas tegen in de loop van het liturgisch jaar. Een inspirerende ochtend voor allen die voorgaan in liturgie, voor 'liturgie makers', en zij die overwegingen houden.

Joost Jansen o.praem. is voorzitter van de Werkgroep voor Liturgie Heeswijk.

De overweging in de zondagsliturgie

Zaterdag 9 januari 2010
én zaterdag 6 februari 2010

Het houden van een overweging vraagt om kennis van de Schrift, aansluiting bij het hedendaagse levensgevoel en vaardigheid in het spreken. De overweging beoogt het zoeken naar God te activeren en te stimuleren; de toehoorders staan dan ook centraal in de opzet en de uitwerking van de overweging. In deze cursus van twee zaterdagen leren we zelfstandig een overweging te schrijven. Voorafgaand aan de tweede zaterdag schrijven alle deelnemers thuis een overweging die in de cursus besproken zal worden. Er kunnen maximaal 15 personen geplaatst worden. Men kan alleen inschrijven voor beide dagen.

Begeleiding tijdens deze twee dagen is in handen van Martin Hoondert, redacteur en vormingswerker bij de Werkgroep voor Liturgie Heeswijk en hoogleraar Muziek en Christendom aan de Universiteit van Tilburg.

Een leer-werkdag voor voorgangers, lectoren, zangers en bloemschikkers

De liturgie van de Goede Week is intens, kleurrijk en rijk aan inhoud. In veel parochies wordt ruime aandacht besteed aan de liturgie van deze dagen. In samenwerking met Gemeenschap De Hooge Berkt, een religieuze basisgemeente, bieden wij een leer-werkdag aan waarop alle aspecten van de liturgie van de Goede Week aan bod komen. Het wordt een dag voor voorgangers, lectoren, zangers en bloemschikkers. De dag begint met een algemene inleiding, daarna gaan we in groepen uiteen voor 3 soorten werkwinkels; in de middag volgt het 2e deel van de door u gekozen werkwinkel.

- 10.00u Ontvangst, algemene inleiding over de Goede Week
11.30u Drie werkwinkels rondom **Palmzondag** en **Witte Donderdag**
1. Bloemschikken
2. Zingen
3. Orde van dienst, tekst, inhoud en symboliek
13.00u Lunchpauze
14.00u Drie werkwinkels rondom **Goede Vrijdag** en **Paaswake**
Vervolg 1, 2 en 3
15.30u Gezamenlijke afsluiting

Deze dag wordt verzorgd door leden van de Gemeenschap De Hooge Berkt e.a. Het materiaal dat deze dag gebruikt wordt, is afkomstig uit het nieuwe boek over de liturgie van de Goede Week, samengesteld door De Hooge Berkt, onder de titel: *Bij Hem blijven op zijn weg*. Het boek is verkrijgbaar vanaf najaar 2009 en uiteraard ook op deze leer-werkdag te koop.

Bij aanmelding graag ook vermelden de werkwinkels van uw keuze (1e keus, 2e keus)!

Kinderzangmiddag

Zaterdag 20 maart 2010

Een middag voor kinderen die graag zingen. We zingen samen, nieuwe en bekende liedjes. Voor kinderen koren, dirigenten en begeleiders wordt dit een inspirerende middag om nieuwe ideeën op te doen. Zingend gaan we weer naar huis.

De kinderzangmiddag vindt plaats in de Abdijkerk van de Abdij van Berne. Graag vooraf aanmelden via cursus@wlh.nl met opgave van het aantal kinderen en volwassenen (niet meer dan 1 volwassene per 5 kinderen). Kosten voor deelname zijn € 2,50 per persoon.

Avondwake – de basis

Zaterdag 7 november 2009

Wanneer iemand gestorven is, zoeken nabestaanden steun en troost bij elkaar. In dit proces van verwerken speelt de avondwake een grote rol: mensen bijeengekomen zoeken naar woorden en beelden, vertellen elkaar verhalen en halen herinneringen op.

Op deze cursusdag worden ideeën en materiaal aangereikt voor een goede vormgeving van de avondwake. De cursus is bestemd voor mensen met weinig of geen ervaring in het houden van een avondwake.

De cursus wordt geleid door Nico Vreeswijk, liturgist. Hij was werkzaam als geestelijk verzorger en als vormingswerker in parochies en dekenaten.

Voorgaan in een uitvaart

Zaterdag 12 december 2009

Steeds meer gaan medeparochianen voor in een uitvaart. Dat vraagt een grondige vorming, zowel in het omgaan met teksten, als in de kundigheid van het voorgaan. Welke woorden gebruik je, welke gebaren zijn voor handen, hoe ga je om met wijwater en wierook? Hoe beweeg je in een voorgegeven orde van dienst en ben je – oprecht en bewogen – tegelijkertijd creatief? Deze leer-werkdag richt zich vooral op het ‘zelf doen’, we zijn actief bezig met tekst en handeling.

Deze dag wordt geleid door Riek van Stratum, theologe met een ruime ervaring als pastoraal werkster.

Avondwake - de overweging

Zaterdag 30 januari 2010

Doorgaans wordt ook in een avondwake een overweging gehouden. Hoe maak en houd je deze overweging in deze specifieke viering? Hoe maak je een overweging die méér is dan een ‘in memoriam’? Hoe verhouden biografische gegevens van de overledene zich met de geloofsboodschap waarin het mysterie van dood en leven geactualiseerd wordt? Hoe vermijd je ‘concurrentie’ met de uitvaart op de dag die volgt?

Deze dag wordt geleid door Nico Vreeswijk.

Overweging in een uitvaart

Zaterdag 13 maart 2010

De overweging in een uitvaart is een eigen ‘genre’: verkondiging van het verrijzenisgeloof en het gedenken van de overledene als een unieke persoon gaan samen op. Deze leer-werkdag wil aan allen die voorgaan in uitvaartliturgie en daarin de verkondiging verzorgen een handreiking bieden.

Deze dag wordt geleid door Riek van Stratum.

Studiedagen

Liturgie op maat

donderdag 5 november 2009

Liturgie is allerm minst eenvormig. Liturgie wordt vaak 'op maat gemaakt', toegesneden op de situatie en de doelgroep. Er is liturgie voor jongeren en kinderen, liturgie in ziekenhuizen en gevangenissen, liturgie in de stijl van Taizé of Iona, liturgie met een plechtige en formele toon en laagdrempelige vieringen zoals Thomasvieringen en gezinsvieringen.

Op donderdag 5 november organiseert het Genootschap voor Liturgiestudie een studiedag over deze thematiek. Aan het einde van deze dag presenteert Uitgeverij Abdij van Berne het boek *Liturgie op maat* (deel 12 in de reeks *Meander*). Dit boek gaat over de veelkleurigheid van de liturgie. Het boek bevat casusbeschrijvingen maar ook reflecties op de spanningsvelden die ontstaan, de relatie tussen kernliturgie en incidentele vormen.

De studiedag vindt plaats in Hilversum. Informatie is te vinden op www.uvt.nl/ilrs (onder 'agenda') of via a.j.m.vtongeren@uvt.nl.

Vorbij het kerkgebouw

december 2009 of januari 2010

Liturgiewetenschapper Paul Post van de Universiteit van Tilburg organiseert een symposium over 'rituele ruimte': over kerkgebouwen en andere heilige plaatsen. Uitgeverij Abdij van Berne presenteert op deze dag het boek van Paul Post: *Vorbij het kerkgebouw. De speelruimte van een ander sacraal domein*. Informatie over de studiedag en de datum vindt u op www.uvt.nl/ilrs (onder 'agenda').

Liturgie in deze tijd

april of mei 2010

Liturgie is volop in ontwikkeling, juist in onze tijd. Er is volop discussie over hoe de liturgie in Nederland gestalte moet krijgen. Uitgeverijen produceren boeken met inspirerend materiaal, componisten blijven liturgische gezangen schrijven, in de protestantse kerken werkt men aan een nieuw liedboek, de bisschoppen steken veel tijd en energie in de nieuwe vertaling van het Altaarmissaal. Wat zijn richtlijnen bij het vieren van liturgie, welke keuzes maken we in parochie of gemeente uit alle impulsen en signalen die op ons afkomen?

Dit symposium wil parochies en gemeenten helpen zelf een lerende gemeenschap te worden die in staat is liturgie verantwoord samen te stellen, te vieren en te evalueren. Sprekers van naam gaan in op deze thematiek.

Op dit moment wordt hard gewerkt aan de opzet van het symposium dat naar verwachting in april of mei 2010 zal plaatsvinden. Informatie vindt u in het tijdschrift *VIEREN* en op de website www.wlh.nl. Het symposium wordt georganiseerd door de redactie van het tijdschrift *VIEREN*, de Werkgroep voor Liturgie Heeswijk, Leerhuis & Liturgie en enkele andere organisaties.

VIERENDAG

september 2010

De *VIERENDAG* 2010 zal plaatsvinden in september 2010 en zal inhoudelijk aansluiten bij het symposium 'Liturgie in deze tijd'. Nadere informatie ontvangt u via het tijdschrift *VIEREN* en via onze website www.wlh.nl.

Berne Geloofsdagen

De Berne Geloofsdagen gaan in op actuele thema's met betrekking tot geloof en leven. Aan de hand van enkele markante personen gaan we in gesprek met een deskundig inleider en met elkaar. In 2009-2010 zijn de thema's:

Norbertus: geloven in tijden van verandering

Paulus: een apostel voor onze tijd

Job: de kracht van geloof in donkere tijden

Augustinus: de innerlijke kracht van het geloof

De data voor 2009-2010 zijn:

zaterdag 7 november 2009

zaterdag 9 januari 2010

zaterdag 13 maart 2010

zaterdag 24 april 2010

U kunt een van de dagen komen, u kunt zich ook direct inschrijven voor de vier dagen. Heeft u belangstelling, vraag dan de aparte folder aan over de Berne Geloofsdagen via cursus@wlh.nl, 0413 – 299293 of WLH, Postbus 60, 5463 ZH Heeswijk.

Praktische informatie

Het programma voor Leer-werkdagen en Berne Geloofsdagen:

- vanaf 9.30 uur: ontvangst met koffie/thee.
- 10.00 uur: start programma.
- 16.00: afsluiting

Het aantal deelnemers per leer-werkdag is minimaal 15, maximaal 25, tenzij anders vermeld.

De plaats: Abdij van Berne, Abdijstraat 49, Heeswijk. De ingang van de cursusruimte vindt u rechts naast de kerk.

De kosten: € 20,00 per dag (inclusief materiaal, koffie/thee, soep). NB voor brood dient u zelf te zorgen!

Informatie en aanmelding (bij voorkeur schriftelijk): *e-mail:* cursus@wlh.nl *of via aanmeldingskaart* of *tel.* 0413-299293 (antwoordapparaat).

Uw aanmelding wordt als definitief beschouwd na betaling via postbank nr. 300 74 52 ten name van: Abdij van Berne inz. Liturgisch Apostolaat, Heeswijk; met vermelding van de gekozen dag.

Trainingen op locatie

Voor trainingen en leer-werkdagen 'op locatie' (in parochie, parochieverband of dekenaat) kunt u een beroep doen op de leden van de Werkgroep voor Liturgie Heeswijk en op diverse liturgisten met wie wij intensief samenwerken, te weten: Andries Govaart (www.andriesgovaart.nl), Ko Schuurmans (bisdom Haarlem), Jeroen de Wit (Centrum De Kapel), Ko Joosse (Midden onder U) en anderen. U kunt hen via het adres van de Werkgroep benaderen (info@wlh.nl).

En verder in de Abdij van Berne...

De Abdij van Berne biedt u nog meer: bijbelse leerhuizen, gespreksgroepen, dagelijkse vieringen (getijdengebed en eucharistieviering), retraites enzovoort. Informatie vindt u op www.abdijvanberne.nl.